

BAJAI HIRLAP

Társadalmi Hetilap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Városi bérház, I. emelet.
Kiadóhivatal: Kazal József könyvnyomdája, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Lemberger Ármin.

Előfizetési árak

Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre
2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Szinikerületünk csődje.

Immen-onnan két eszlandje, hogy a szabadkai szini kerület megszületett. A keresztelőkön ott volt a vidéki szinészet országos felügyelője, ott volt a kerület lelkesülése és két kurta esztendő elmúltával meghúzták fölfötte a lélekharangot és el is fogjuk temetni.

Valóban nem sajnáljuk, hogy így történt, mert nyilvánvaló, hogy csalódtak benne mindazok, akik biztak benne és jóleső örömmel konstatáljuk, hogy *mi* nem csalódtunk benne. Tudtuk, láttuk, hogy ez fog következni, mert csak ez következhetik és más nem.

Azonban ki kell jelentenünk a dolog legelején, hogy örömünk egyáltalán nem rosszakaratú. Nem az tölt el örömmel, hogy valami elpusztul, hanem az, hogy helyén szebb, jobb fog kifejlődni. Mert a szini kerület, úgy amint azt megalkották, nem elégithette ki az igényeket. Nem is képzelhető, hogy az igazgató egész évre azon egy társulatot tartsa együtt, hogy azokat a költségeket, melyeket *Szabadka télen* elbírt, azokat győzze *Ó-Kanizsa, Kalocsa, Szentes, Mezőhegyes, Szolnok nyáron!* De mert minden ezen városok a *szabadkai* szini kerülettel szerződtek, a szabadkai társulatot kérték és várták mindenüvé és nem látták be, hogy azt a társulatot el nem bírják. Ez volt a kerületi rendszer első hibája.

A második hibája az volt, hogy a kerület *plein pouvoir* adott a szabadkaiaknak a társulat elfogadására, vagy el nem fogadására és ezek — minden szentnek maga felé hajlik a keze — nem nézték, hogy milyen a *nyári* társulat, hanem azt keresték, milyen lesz a *téli* társulat. A kerületet vigye az ördög. Ennek lett a következménye, hogy immár a *téli* társulat névsora sem felel meg. Ha azonban a szabadkaiak a *pouvoir* nem éltek volna vissza, hanem óvták volna

a kerület érdekeit és ügyeltek volna arra is, hogy milyen a *nyári* társulat, akkor az igazgató óvakodott volna annyira sülyeszeni társulata niveauját, hogy két év alatt az árnyéka sem lett annak, ami volt.

Akkor, — 1901-ben — öt pompás énekesnő volt, akik közül mindegyik fényes jövő előtt állt. Most? . . . ne ítéljük látatlanba, de a tavalyi társulat után nagyon disztulálódunk.

Hiba történt az állomáshelyek kiosztásánál is. Nem vették ugyanis figyelembe, hogy hol, mikor a legjobb az igazgatónak és a közönségnek. Így esett, hogy Baját májusra tették, amikor nyilvánvaló, hogy nem élhet meg a társulat és októbert adták Kalocsának, amikor pedig előreláthatóan ott nem lehet. Most Kalocsa követeli, hogy a direktor menjen oda, különben kilép a kerületből és ezt tudomásul is kellett venni.

És, hogy elmondtuk idáig, mit csináltak rosszul, mondjuk el azt is, mit csinálunk és miként csináljuk a jövő — 1904-ik — évtől jól a mi szini ügyeinket.

Előre bocsátjuk, hogy nekünk a szabadkai társulat kell, de a *szabadkai téli társulat*, még pedig október havára. Azonban a társulatnak mi akarjuk az engedélyt adni, tehát tőlünk is kell kérni, mi akarjuk fe ülvizsgálni a tagok névsorát, szóval minden garanciát meg akarunk kapni arra, hogy a szini idény a mi igényeinknek teljesen megfeleljen. Akkor majd mi is ismerjük köteleességünket a társulattal szemben és megteszünk mindent, hogy nagy nemzeti missiójának megfelelő otthont találjon nálunk.

Lengyel Manó.

Helybeli és vidéki hírek.

Az új pápa. 1903. augusztus hó 4-én d. e. 3/4 11 órakor kinyílt a Vatikán nevezetes ablaka és az öreg kamerlengó a téren álló nagy nép-

tömeghez így szólt: „Nép! Fogadd a jó hirt: új pápánk van: Ó Eminenciája Főmagassága *Sartó József* bitoros személyében, akinek önválasztott neve *X. Pius!*“

Krisztus földi helytartója, a Világ főpásztora tehát f. hó 4-ike óta immár *Sartó József*, velencei bíbornok, aki *X. Pius* név alatt fog uralkodni. Az új pápa igen szereti a magyarokat és benső barátságban van Dessewffy esanádi püspökkel.

Született 1845. június hó 2-án Rieseiben, a trevizói egyházkerületben, s így most 68 éves. — A pápaválasztás alkalmából az összes róm. kath. templomokban ünnepélyes Te Deumot mondanak ma délelőtt a Szent Atya jóvoltáért.

Egyházmegyei hír. *Morway* Imre volt bajai, utóbb horgosi kaplán ezen minőségében Ó-Kanizsára, *Drozdiák* Imre kaplán pedig Ó-Kanizsáról Horgosra helyeztetett át.

Közigazgatási bizottsági ülés. Törvényhatóságunk közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg augusztus havi rendes ülését, *Schmausz* Endre főispán elnöklötte alatt, a szép számmal megjelent tagok élénk érdeklődése mellett. A referensek jelentéseiből kiemeljük a tisztí főorvosét, ki tudatta a bizottsággal, hogy egészségügyi viszonyaink az elmúlt hónapban teljesen kielégítőek voltak, a népesedés mozgalom pedig 20 lelek szaporodást mutatott föl. Szomorú csak az, hogy korunk nagy betegsége, a tüdővész meg egyre szedi áldozatait városunkban és júliusban megint harman haltak el Baján tüdővész következtében. — *Győrffy Géza* távozó pénzügyigazgatónak a bizottságban kifejtett működéséért köszönetet szavaznak, *Pop György* kir. pénzügyigazgató ide áthelyezése pedig tudomásul szolgál. — Négy kivételes nősülési engedélynek pártolólag való fölterjesztése után tárgyalattott még a szomszédos Bikity községnek a főispánhoz intézett panaszja, amiért a bajai törvényhatóság nem gondoskodik a Felső-Szent-Iván és Bikity közti vicinális út jókarban tartásáról. Bikity községe azon az alapon követeli ennek az útnak Baja városa által leendő jókarba hozását, mert az egy darabon a város tulajdonát képező mánházi pusztán visz keresztül. *Dr. Bruck* Samu bizotts. tag azt vitatja, hogy ennek az útnak jókarban tartása kizárólag az érdekelt községek érdeke, mi bajaiak ezt alig használjuk, ez az út nem visz Bajára és az a körülmény, hogy történetesen a tulajdonunkat képező mánházi majorság esik ut-

TÁRCZA.

Úti naplóból.

A „BAJAI HIRLAP“ EREDETI TÁRCZÁJA.

Irta: Demuth Gyula.

Kalauz Bécs területén.

Ha valaki hozzám azt a kérdést intézné, hogy egy pár napi ottartózkodás után miket tartok megtekintésre különösen érdemesnek a császárvárosban: következőkben válaszolnék neki.

Először is üljön föl a bécsi csatornán egy hajóra vagy csolnakra és evezzen végig a kanálison. Így — ha nem is lát jobbról-balról a budapestihez hasonló gonddal és művészettel elrendezett rakpartokat és korzókat — legalább hű áttekintést nyer Bécsnek egy meglehetősen nagy részéről.

Azután a Ring-re küldeném az illetőt, azzal a tanácssal, hogy üljön egy villamosra és kocsizza körül rajta a belvárost. Így alkalma lesz fogalmat szerezni az osztrák főváros e legrégebb és legszebb kerületének kinézése felől.

Ennek utáná pedig egy bérkocsira ültetném honfitársamat és bejárnám vele a belváros, s ezzel szomszédos városrészek legszebb utcáit. Ekként Bécs városának főbb pontjai-és útvonalait, szóval külső ábrázatával fél nap alatt is eléggé meg lehet ismerkedni. És azt hiszem, hogy elég

is ebből ennyi. Meg aztán ahhoz, hogy e rémséges nagy városnak majdnem kétezer utcáját és terét mind végig szemlélje az ember: betek kellenének. De erre ezen úgyszólván tanulmányi jellegű kirándulásunknál nincs is szükségünk.

Hogy tehát csak pár napra terjedő bécsi tartózkodásunkból még az étkezésre fordítandó déli órát se szalaszszuk el megfelelő tapasztalatok gyűjtése nélkül: ebédül a híres Ráth-haus-Keller-t ajánlanám. Itt találkozik a bécsi úri világ.

Bécsnek ezen a mi új országházunkhoz hasonló, 10 évig épített városi székháza, 107 m. magas főtornyával — a közvetlen közelében emelkedő hatalmas paloták mellett is — nagyszerűségével hat a szemlélőre. A Ráth-haus pinchezhelyiségeinek egy nagy része vendéglőül van berendezve. Az itt elköltött németes ebéd után — a melynél e helyen is, mint Bécsben mindenütt, borsot találunk a sötét paprikás serpenyőjében, és a mely ebédhez csak úgy mint e városban hárhoz, „jó bor“-t csak magyar butelliákból tudnak önteni: — késedelem nélkül üljünk a Práterhez — a wienerek e városligetéhez — vezető villamos kocsira.

Szerintem ez is csak nagyságában múlja fölül a pesti városligetet. A Práter legszebb része az u. n. Englische-Garten, benne a Venedig in Wien-nel, à la Konstantinápoly — Budapest. Vásáros bódék, Panopticum, gyorsfényképészet, különféle szín- és dalkörök, muzsikák stb. ligeti

dolgok között ott áll a Riesenrad (óriáskerék), melynek vasúti kocsihoz hasonló coupéiban körutat tenni a magasba már azért is érdemes, mert innét nem csak Bécs, de egész Alsó-Ausztria fölött nyerhetni meglepő kilátást.

A Riesenrad mellett találjuk a kerekeken guruló vasladikot, mely magas dombról alárohanna, sikongó utasait egy tavacska robajjal szétesapódó hullámai között röpti át a másik partra.

A bécsi népet és népeletet tanulmányozni a Práterben van legjobb alkalom. Én is a magyarnál sokkal lassúbb mozgású, mondhatnám kevésbé temperamentumos népség találok az osztrákok. Hideg, kimért, tartózkodó a bécsi ember még mulatozás közben is.

A Práter-ben lévén, lelkére kötöm édes hazám-fiamnak, hogy a népliget ezer látványossága között se mulasztja el felkeresni az ottani nád-fődele, gólyafészkes magyar csárdát, a hol magyar konyha, magyar pinche, magyar zene, magyar szó mellett azután otthonosan elmélkedhetik első bécsi napi élményeiről.

A Práter melletti Landstrasse városrészben olesó és tiszta éjjeli szállást kap az idegen.

Másnap korán Schönbrunnba rándulnék ki a villamoson. A Wien Fluss mentén egyenesen oda lehet jutni. Ezen út által egyik lehosszabb keresztmetszetét nyerjük Bécs területének. Schönbrunnból — a királyfiak e születése- és az egész udvar egyik nyaraló-helyéről, minthogy az magas fensi-

jába, nem terhelhet bennünket a jókarbantartás tetemes költségeivel. A bizottság általában osztotta ezt az álláspontot és csak a lövény rendelkezésének óhajított eleget tenni, mikor egy szakbizottságnak a helyszínére leendő kiküldését rendelte el. Közutaink föntartása ugyis oly tetemes terhet ró reánk, hogy nagyon kívánatos volna, miszerint szabaduljunk mindattól, amitől csak lehet. *Weisz* Nándor gazdasági tanácsnok különben annak a nézetének adott kifejezést, hogy a máte hazai majorság haszonbérleti érdekében talán mégis célszerű volna ezt az ügyet békés uton, egyes-séggel rendezni. — A többi referens kimerítő jelentése után az ülés véget ért. — Ülés után a korházi bizottság megvizsgálta az épülőben lévő új városi közkórházat, 1/212 kor pedig fogházvizsgálat volt a főispán elnöke alatt.

A lövények százeves jubileuma. A „*bajai csel-lövész társulat*” fennállásának százeves fordulóját alkalmából, 1903. évi augusztus hó 15., 16. és 20-ik napján a lövények helyeisegeiben *emlékünnepelelygel* egybekötött *díjlövészetet* rendez. Az 1903. évi augusztus hó 20-iki emlékünnepre személyjegy előreváltva 1 kor., a pénztárnál 2 kor. Családjegy előreváltva 3 kor., a pénztárnál 4 kor. Jegyek 1903. augusztus hó 19-ig előreválthatók: Fischer Lipót utódai, Gyarmati Emil, Gebhardt Dezső, Hübner József, Kollár Ágoston, Dr. Makray László, Rekvényi Attila és Sternfeld Vilmos uraknál. — Az 1903. évi augusztus hó 20-iki emlékünnepelely programja: Délelőtt 9 órakor: *ünnepelely istentisztelet* a Ferencziek templomában. 10 órakor: *disz-közgyűlés a városháza dísztermében*. Délután 1 órakor: *diszébéd a lövényekben*. 3 órakor kezdődik a fénnyesen dekorált lövénykeretben a *bazárünnepelely*, a pezsgős-, cukrászda-, virág-, képeslap-, trafik- és konfetti-pavilonokban Baja város úrhölgyeinek szíves közreműködése mellett. Ugyanezen időben más helyt mulattató látványosságok („Régiség-muzeum”, „Baiaioni halászat”, „Magyarok bemenetele”, „Belgrádi konak”, „Tréfiás képviselőválasztás”), Bébé verseny, Világposta, a Fortuna pavilonban tréfiás állandó tárgysorsjáték, stb. A zombori filharmoniai társulat fűvő gyermekzenekara és cigányzenekar állandóan hangversenyez. *Este 8 órakor diszkivágás, villamos ülémpákkal*. *Este 9 órakor nyílt színpadon, kedvezőtlen idő esetén a nagyteremben ének-, párljelenet-, magánjelenet-, szavalat-programból összecsalított hangverseny* Bodrogi Leona, Dr. Klein Mátyásné Szőgyi Gina, Koltai Ilonka, Peschke Irma úrhölgyek, Breuer Zsigmond és Hesser Andó rurak szíves közreműködésével. *Este 11 órakor táncstély*. A hangverseny számozott ülőhelyei (személyenkint 1 kor.) előreválthatók Kollár Ágoston úr könyvkereskedésében, ezenfelül a pénztárnál. A diszébédre részvételi jegy személyenként 3 korona. Várlható Kollár Ágoston úrnál és a pénztárnál. Az ünnepelely napján a lövénykert vendégüljöt Preimájér Pál vendégüljös látja el. A részletes programot az ünnepelely napján megjelenő „Emléklap” ez. alkalmi újság fogja közölni.

kon fekszik, — szép kilátás nyílik a világvárosra. A cs. és kir. udvar épületein és az állatkerten kívül megtekintésre méltók itt azok a művészettel metzelt és alakított fasorok (spalettok), melyek a sétára kinalkozó utakat kellemesen behúsitik.

A schönbrunni kirándulásról visszatérve, a nap hátralevő egész részét Bécs város nevezetes közepületeinek megtekintésére fordítsuk. Azért, — hogy ezekhez közel legyünk —, a Wiedener-hauptstrassén, a gyümölespiacz mellett levő és Hotel goldenes Lamm-on kívül „Szálloda az arany bárányhoz” felirattal is ellátott vendégfogadóba térjünk be ebédre, mely után következő sorrendben ejtsük meg szemleutunkat:

A belváros felé vezető utca legközelebbi jobbsarkán befordulva, a Karl-téren találjuk a műegyedet, Karl-basilikát és ezek mögött az Allee-utczában a Teresianum-ot. Innét a Karl-térre visszajöven, az ebből nyíló szép Kärnthner-strasse bal oldalán a nagyméretű Hof-Opera palotája tűnik szemünkbe, melynek jobboldali részén, magyar minisztereink szállodája, a Hotel Sacher előtt elhaladva, az Albrecht-palotához érünk. Itt érdemes megtekinteni az u. n. Albrechtsbrunnent, melylyel Áusztria tizenegy folyóvize van egy kőfál fülkében ugyanannyi kisebb-nagyobb szoborral jelképezve. E művet az uralkodó csináltatta a bécsieknek. A kőfál mögötti kőoszlopon Albrecht főherczeg lovasszobra áll.

E helyet már csak a Hofgarten választja el a cs. és kir. Burgtól, illetve az uralkodó-család

Esküvő. *Gonda Béla* szegzárdi borkereskedő f. hó 20-án délután 5 órakor esküszik örök hűségét a helybeli izraelita templomban *Tausig Ella* úrhölgynek, Tausig Jakab itteni kereskedő leányának.

Lökerti estély. A rendes vasárnapi táncmulatságot a lökertben ma este megtartják. A tánc 8 óra után kezdődik. A délután folyamán csel-lövészet lesz.

Czellövészet. Folyó évi augusztus hó 2-án a lökertben tartott czellövészet alkalmával történt 420 lövés. Ezek közül volt 2 négyes. 32 háromas, 45 kettős és 60 egyes. Negyest lött Eckert István 1. Sarffenberger Lajos 1. Háromast lött Bittermann Károly 12, Eckert István 10, Dr. Szabovlyevits Dusan 5 és Somogyi Gyula 5.

Házasság. *Allaga Leó* takarékpénztári tisztviselő e hó 18-án vezeteli oltár elé menasszonyát, *Szűcs Margit* kisasszonyt a helybeli róm. kath. plebaniatemplomban.

József kir. herczeg ajándéka a lökertnek. Lövénykertünk százeves jubileumára József kir. herczeg egy kiválóan szép kivitelű ezüst serleget küldött lövénydzijul. — Igen szép díjakat adományoztak meg a f. hó 20-iki nagy díjlövészetre: *Latinovits Géza* orsz. képviselő — egy hatszemélyes ezüst cognacos készletet, Eckert Jánosné úrnő egy fegyvert, madarasi *Beck Miksa* 50 koronát, Erl István 20 koronát, *Somogyi Emil* két ezüst virágtartót.

Hymen. *Rosenthal* Tivadar mohácsi kereskedő augusztus hó 24-én vezeteli oltárhoz a helybeli izr. templomban *Scheiber* Rózsa úrhölgyet, *Scheiber* M. Adolf itteni gabonakereskedő leányát.

Deák Ferencz ünnepelely városunkban. Legutóbbi városi közgyűlésünknek egyhangú és városzerte lelkes helyesléssel találkozott határozata értelmében, nagyszabású ünnepelelyvel készülnek megülni városunkban a haza bőlese születésének századik emléknapiját. A rendező bizottság — mint értesültünk — f. hó 7-én tartott értekezletén elhatározták, hogy az emléknapon ünnepelely istentiszteletet és városi diszközgyűlést tartanak és megfestetik a városi díszterem részére Deák Ferencz arcképeit.

Házasság. *Fodor Ernő* baranya-szentlőrinczi kir. albiró, ki a bajai kir. járásbírósnál is működött hosszabb időn át, ma lep házasságra *Flack* Mór villányi tekintélyes kereskedő leányával, *Flóra* úrhölgygyel.

Az ipartestületköréből. A bajai ipartestület előjárósága elhatározta, hogy házrészejei kiorsorolását augusztus hó 15-én délután 3 órakor tartja meg, a táncmulatság alkalmából kibocsájtott tárgysorsjegyek pedig este előadás után lesznek kihuzva.

Hova építik az új bajai színházat? Ebben az ügyben a helybeli színygyi bizottság f. hó 6-án helyszíni szemlélet tartott, melynek eredménye az volt, hogy az új színháznak a mostani helyén, a „Bárány Szálló” telken való fölépítésében állapodtak meg.

Az iparoskörnek nyeresémtárgyakat ajándékoztak eddig a következők: özv. Reich Bernátné 4, Brade Józsefné 2, Czernay Imréné 4, Vanitsék József 2, Rosenfeld Albert 1, özvegy Goldstein Markné 2, ifj. Nagl József 3, Loncsék József 1, Sternfeld Vilmos 1, Schnetzer Ernő 12, Demetrovics Emil 1, ifj. Wagner Antal 4 nyeresémt.

palota csoportjához vezető ötnyilású kaputól. E kapun, úgy mint az udvari épületek alatt átvezető másik kettőn is, szabad átjárása van a közönségnek. Két tágas, kövezett udvaron kell áthaladnunk, hogy az uralkodó család lakosztályait megismerhessük. Az elsőt — melynek két oldaláról Károly és Jenő főherczegek lovasszobrai látszanak törtetni egymás felé — jobbról felkörben elfoglalja az új Burg épülete, balról pedig a Volksgarten. A második udvart a régi Burg épület időviselt, sötét falai veszik körül. Az utóbbiból a Mihály-főkapu vezet ki Bécs egy kicsi, de elegáns utcájába, a Kohlmarkt-ra.

A Burg tájékán található fel a császár-város legübb közepülete: a két udvari muzeum, parlament, városháza, udvari színház, német népszínház, tudományegyetem, igazságügyi palota, a remek Votiv- (fogadalmi) templom, az óriási I. Ferencz József káoszárnya, közkórház stb. Ezekre minden kalauz nélkül is könnyen ráakad az idegen. Csak aztán ismét való visszamentében ne feledjen el betérni a világ egyik legnevezetesebb székesegyházába, a különben szintén nem messze fekvő Szt. István-dómba.

Én pedig most az udvari kincstár szemképrázta tárgyai közé kísérem utasomat, onnét aztán a muzeumok tanulságos és történelmileg is gazdag tárlataihoz és más nevezetességekhez, végre pedig a kapuczinusok sírboltjába vezetem.

(Folytatása következik.)

Fogadják az ajándékozók az iparoskör és testület halás köszönetét.

A Ferenczrendiek tartománygyűlése Szabadkán. A Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Szent Ferenczrend, a héten tartotta meg Szabadkán 6 napra terjedő tartománygyűlését. A nagyképtalanon László Polikarp, Rómából kiküldött visitátor generalis elnökölt. Jelen voltak a tánácskozásokon: *Bajárl Martinov Fortunát* bajai házfőnök és rendi tanácsos, továbbá Tamás Alajos rendfőnök, Rengyó Ferencz kiérdemült római tanácsos, Eger Zsigmond exprovincialis és pécsi gvardián, Kochán Bertalan hmvásárhelyi házfőnök és rendi tanácsos, Massa Viktor kaplonyi házfőnök és rendi tanácsos, Angyán Aurél gyüdi házfőnök és rendi tanácsos és rendi titkár, Grand Konrad, Priszter Ágoston, mária-radnai házfőnök. A tartománygyűlésen az új rendfőnököket, az egyes házak főnökeit választották meg, azonkívül itt intézkedtek a szerzetesek áthelyezési ügyében is. A tartománygyűlés az első napon a noviciusokat vette elő, majd a rendházak számadásait vizsgálták meg, később pedig a provinciálisokat és rendtanácsosokat választották meg.

Betöréses lopás. Folyó hó 4 és 5-ik közötti éjszaka a Pandurszigeten levő Geiringer és Berger czég raktárát, melyet Hildenstab Rezső és Pichler József bírnak bérben, ismeretlen tettesek feltörték és onnan egy 8 és egy 13 hektoliteres hordót és néhány vasbroncsot elloptak. A hordókat ladikon szállították le a zilipig.

Mezei munkásoknak a fegyvergyakorlatok alóli fölmentése. Kolossyváry Dezső honvedelmi miniszter az elmúlt héten rendeletet küldött szét az összes honvéd gyalogezred parancsnokságokhoz, melyben *elrendelet, hogy az augusztus közepére fegyvergyakorlatra beidézett mezőgazdasági munkásokat nyom-ban szabadságot adják.* Együttal utasította a parancsnokságokat, hogy a mezőgazdasággal foglalkozóknak a fegyvergyakorlat alól való fölmentési kérvényét a legsürgősebben intézzék el, hogy bevonulásuk elkerültessek.

A kecskeméti ev. ref. jogakadémián a beiratások szeptember hó 1—15-ig tartanak; 8—15-ig folyamodás útján a tanári kar, október 15-ig nyomos okból a jogakadémia igazgatótanácsa adhat az utólagos felvételre engedélyt. Beiktatási díj 20-, felvételi tandíj 30-, társas-egyleti díj 10 korona. Az alapvizsgálatok szeptember 1—15-ig tartatnak. Alapvizsgálati díj 24 korona. Tápintézeti díj havonként 15 korona.

Gyilkosság Jankovácson. A legutóbbi jankováci vásáron egy vásári lopásból kifolyólag rémes gyilkosság történt. *Agócs* József, Agócs Lajos jankováci gazdának fia vásáron sétálva látta, hogy *Lusztig Zoltán* bajai kereskedőtől egy vég vásznat elloptak. A fiu odasietett a kereskedőhöz és figyelmeztette, hogy loptak tőle. Megkérdéztetvén, hogy ki lopott, rámutatott a tolvajra. A tolvaj erre kirántotta zsebkését és beledölte Agócs József mellébe. A boldogtalan fiu néhány óra múlva kisenvedett. A gyilkost a csendőrök letartóztatták.

Véres verekedés. F. hó 1-én este Nagy Katalinak az Elefant-utczában levő korezmájában, Vörös Sándor, Kalmár Sándor, Bohos György és Ujvári Lőrincz összeverekedtek, miközben Kalmár Sándor súlyos sérüléseket kapott, 2 fogát is kiütöttek s végre az utczára dobták ki. A tettesek ellen a feljelentést megtették.

C S A R N O K.

Nem kívánom . . .

*Nem kívánom, hogy úgy szeress,
Mint én téged szeretlek;
Úgy szeréni az árnyékok,
Mint a napfényt nem lehet.*

*A hol te vagy, szép kedvesem,
Ragyogóbb a napsugár,
Mig amerre én bolygok,
Elborúl a láthatár.*

*Csak egy kis fényért könyörgök,
Hozzid ragyogó napom!
Hogy ne kelljen mindörökké
A sötétben bolygynom.*

T. Helén.

A stock.

— Kép a bajai uszodából. —

A helybeli uszodába járó iskolásgyermekek előtt rendkívül imponáló magaslato képez az u. n. „stock”. Már a trampolinról ugrott szép „fejesek” is nem kis érdeklődést keltenek az apró

fürdőpublikum előtt, de mi ez mind azokhoz a stockról vetett bukfeneczekhez képest!

„A stockról tedd meg ezt!” — harsogja száz torok a kis trampolin-hős felé minden ugrás után.

„Majd, hogy is ne!” — válaszolja ez félrehúzó biztatóitól óvatosan elkerülve az ugró emelvényit, melyre előbb egy mérlegelő pillantást vet.

De ha azután egy-egy kitünő úszó akad, ki halálmegevetéssel tör magasba a stock lépcsőin: — általános figyelemmel fordulnak feléje bajtársai és egymással versengve találgatják, vajjon „gyertyát”, „pöcsétet” vagy pláne „salto mortálet” ugrik-e majd az illető.

„Egy, kettő, há—rom!” vezénylik a kibieczek. A másik perczben már egy hatalmas loecsanás, meg a messze szétfröcseselő hullámok hitelesen ugrolják, hogy biz’ az egy jól sikerült „pöcsét” volt, melyről különben az uszodahelyiségbe éppen akkor belépő urak világos színű ruhája is fényes bizonysgot tesz.

Megkülönböztetett érdeklődéstől kisérve bukik fel azután a kis Zotmund a hullámsírból.

A leányok között meg éppen elvétve akad olyan kis Amazon, a ki megkísérlelné a stockról ugrást. Pedig de sokat kell nekik otthon hallgatniok fivéreik e részbeni bravour-stükliljeit!

A stock, meg a stock! Valahányszor hazaérkezik a diadalmas fivér.

A kis Irénke is többször elhallgatta öcsese stock-regéit és az úszómesterbácsi köteles-rúdján, vagyis „rövid kötélén” lógva, sóvár pillantásokat vetett az uszoda Csimborasso-ja felé. Kisütötte végre kis fejében, hogy hát a vízből oda föl a stockra mégis csak nehezebb dolog volna talán fölugrani, mint megfordítva?! És e tétel megoldása fölötti örömben egy Archimedes boldogságával ugrott ki a fürdőből és rohant — ugyan nem Syrakusa utcáira — hanem az ugróemelvény létrájára.

„Úszni bár még nem tudok — de repülni azért megpróbálok”.

Ezek voltak utolsó szavai. Aztán egy loecsa! És a kis lány fölött bezárultak a Sugovicza hullámai.

Dehogyan tartott egy szempillantásnál tovább — és a leányka szöke fejecskeje kibukott a víz alól és az elképzelhető diadalérezéstől sugárzó arcán pajkos mosolylyal eviczélt szilárd támpont felé.

Igy tette le az úszó-vizsgát Irénke, még mielőtt a tanfolyamot bevégezte volna.

És most ezeketán csak próbálgatok ti híres fiúk azzal a stock-kal úgy előhozakodni és rémitgetni a szegény lánykát! Mindjárt elétek tárjuk a mi bátor Irénkénk példáját!

S Z I N H Á Z.

Szinkerületünk ülése.

A szabadkai szinkerület f. hó 1-én délelőtt *Biró* Károly szabadkai polgármester-elnökle alatt ülést tartott, melyen jelen voltak: Mátéfi szentesi polgármester, *Bajáról*: dr. *Denneberg Kálmán* szinügyi bizottsági tag és *Erdélyi Gyula* főjegyző, *Ó-Kamizsáról* Herczeg Ede, Szabadkaról: Bölits József dr. előadó, *Szibenburg* Károly, *Birkáss Gyula*, *Demidör Imre* dr., *Milkó Izidor* dr., *Dembilz Lajos* dr., *Frankl István*, ifj. *Wenczel Lajos* és *Pesti Ihsz Lajos* szinuzgató.

Elnököl *Biró* Károly megnyitván az ülést, Bölits József dr. ismerteti a kerület szintársulatának mai állapotát.

Elmondja, hogy az igazgató nem terjesztette be a társulat névsorát rendes időben és azt csak többszöri felszólítás után tette meg, de a névsor ekkor is hiányos volt. Végre július elsején egy elfogadható névsort mutatott be.

Biró Károly dr. most maga ismerteti a szinkerület választmányi ülésének célját. Előadja, hogy az igazgató által legutóbb beterjesztett névsor elfogadható ugyan, de még mindig hiányos. Az igazgató ezen hiányok pótlására aug. 20-ig kér haladékot. E haladék megadását ő nem ellenzi ugyan, de kéri a kerületi választmányt, hogy azon esetre, ha az igazgató ezen határidőre sem felel meg kötelezettségének, ugy hatalmazza föl a kerület a szabadkai szinügyi bizottságot, hogy a kerület nevében járhatson el az igazgatóval szemben, s esetleg a kerülettel kötött szerződést is felbontassa. A kerületnek ezen felhatalmazására szüksége van a szabadkai szinügyi bizottságnak azért, mert az igazgató a kerülettel, nem pedig Szabadkával kötött szerződést. A szerződést Szabadka tehát

csak mint a kerület meghatalmazottja bonthatja föl.

Miután a választmány a szabadkai szinügyi bizottságnak ezen felhatalmazást megadja, *Biró* Károly elnök a kalocsavidéki szinpártól egyesületnek egy levelét mutatja be, mely szerint *Pesti Ihsz Lajos* a szerződészerű október hónapban Kalocsára menni nem akar. Azt kéri az egyesület, hogy azon esetre, ha az igazgató nem megy társulatával Kalocsára, intézkedhetik-e tetszése szerint.

Pesti Ihsz Lajos felvilágosításai és igazolása után a választmány kimondja, hogy Kalocsa értesítendő, miszerint az igazgató októberben *Baján* lesz. Kalocsa tehát hozathat más szintársulatot, a Pesti-vel szemben követendő eljárást pedig belátására bizza.

A kalocsai levél fölött folytatott vita alapján, melyben *Erdélyi Gyula*, dr. *Denneberg Kálmán*, *Birkás Gyula*, *Milkó Izidor*, *Demidör Imre* dr., vettek részt, a napirenden kívül megállapították, hogy a mostani kerületi rendszer nem vált be. Ez okozza a sok kellemetlenséget úgy a városoknak, mint a szinuzgatóknak.

Úgy emlékszünk, mintha lapunk még jóval a szinkerület megalakulása előtt mutatott volna rá erre a lehetetlen állapotra.

Nyilttér.*)

NYILATKOZAT.

Szomorú jele az időnek, hogy a létért való küzdelem némely embert odáig ragad, hogy nem átalják embertársaik jogos keresetét tönkre tenni és a kenyeret a szájukból kihúzni, — én ugyan nem szándékozom senkit sem sérteni — de magam igazolása tekintetéből kénytelen vagyok jelen soraimmal a tisztelt közönség bírálata elé állani és röviden előadni azt hogy az eddigi állásomtól milyen körülmények között lettem megfosztva.

Én ugyanis a bajai lökerten a vendéglősi állást öt év óta, a tisztelt közönségnek teljes meglegedésére töltöttem be és jó lélekkel mondhatom, hogy nemcsak vagyoniilag nem gyarapodhattam, de sőt veszteségeim lévén, a magaméból áldoztam csak azért, hogy az urak teljes meglegedésükre kiszolgálva legyenek; erről időnként keservesen panaszkodtam is és kilépni is szándékoztam, de azzal biztattak, hogy a bekövetkező 100 éves jubileum alkalmából és akkor remélhető nagymérvű fogasztás által, a károm némileg meg fog térülni.

Azonban ezen jölelki biztatásban keservesen csalódtam, amennyiben a f. évi augusztus hó 3-án tartott lökerti bizottmányi ülésben hozott határozattal engem minden elfogadható indok nélkül elbocsájtottak és helyemre *Preimayer Pál* urat választották vendéglősné, és ezzel el van érve az, hogy a nemsokára megtartandó jubileum dús jövedelmeit ő fogja húzni, én pedig veszteségeim daczára kenyér nélkül maradok.

Vajjon humanus és méltányos-e az ilyen eljárás egy családos és iparkodó ember ellenében? Ezt a nagyérdemű közönség bölcs ítéletére bízom.

Tisztelettel

TRESZ ANDRÁS.

A legjobb és legegészségesebb
ü d i t ő - i t a l

mely mint asztali ital kitünő-n kedv-It és borsot, csokoléca vagy növényi szörpökkel vegyítve kitünő ízű vegyületeket ad.

Néha a szomjat, húst és felfrítst egyaránt. A legjobb szer a nyári meleg tikkasztó hatása ellen.

(*E rovatban közlöttekért felelősséget nem vállal a szerk.)

Szerkesztői üzenet.

Hamlet, helyben. Tárcaközleményét megkaptuk. Legközelebb olvassuk és e rovatban véleményét mondunk róla.

HIRDETÉSEK

9051. szám.
tkv. 1903.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az árverést *Dr. Fischhof Zsigmond* bajai ügyvéd által képviselt *Keresztényi Márton* kereskedő hajósi lakos kérelmére *Kiss József* aligvárdi pusztai lakos ellen 1201 kor. 20 fillér tőke, ennek 1902. évi december hó 18-tól járó 5%-os kamatai, 36 korona 40 fillér eddigi, 13 korona ezuttali és a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144., 156. és vonatkozó §§-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbírósg területén lévő:

1. a szent-istváni aligvárdi pusztai 43. sz. betétben A. I. 1.—2. sorszámu, felében végrehajtott szenedvet, másik felében neje *Sétáló Erzsébet* nevén álló 83. és 84. hrsz. majori dűlőben fekvő 814 és 412 négyzetföld szőlőkkel álló egész ingatlanságra 148 korona kikiáltási árban, továbbá

2. az aligvárdi pusztai 57. számú betétben A. I. az előző pontban nevezett nevén álló 1. sorszámu majori dűlőben fekvő 85. hrszámu szőlőből és a rajta épült 587. ö. i. számú házból és 2. sorszámu ugyanazon dűlőben fekvő 86/1. hrszámu szántóföldből álló ingatlanságra 76 korona kikiáltási árban és

3. az aligvárdi pusztai 58. számú betétben A. I. a. ugyanazok nevén álló majori dűlőben fekvő 86/2. hrszámu 573. számú ház és udvarból és 86/3 hrszámu szántóföldből álló egész ingatlanságra 395 korona kikiáltási árban ezenel elrendeli és arra Szent-István községhezánál, 1903. évi augusztus hó 28-ik napjának délelött 10 óráját kitűzi, a midőn a fennebb körülírt ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papirokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

A kir. járásbírósg, mint tlkvi hatóság.
Baján, 1903. évi július hó 19-én.

Mayer

kir. járásbíró.

3700. szám.
tkv. 1903.

Árverési hirdetmény.

A bács-almási kir. járásbírósg mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint *Tury Mátys* bajai ügyvéd által képviselt *Bajai takarékpénztár* javára *Borbás Mihály* madarasi lakos földmives ellen az árverés 2400 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi november hó 22. napjától járó 8%-os kamatai, 11 kor. ezuttali és a még felmerülendő költségeknek, továbbá csatlakozott *Szölösi András*, *Mihály* és *István* 97 kor. 28 fill., — 97 kor. 28 fill., *Ballai Viktor* és *János* 48 kor. 60 fill., — 48 kor. 60 fill., *Kalmár Mihály* és *János*, *Róza* és *Mária* 24 kor. 30 fill., — 24 kor. 30 fill., *Milkó Vilmos* 176 kor., *Fleischer Hermann* 140 kor., *Dr. Reich Aladár* 106 kor. 30 fill. és *Dr. Kardos Jakab* 41 kor. 40 fill. követeléseinek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és 146. §§-ai értelmében a szabadkai kir. törvényszék területén lévő *Bács-Madaras község* 398. sz. betétben A. I. 4936/1/a., 4936/1/b., 4936/1/c., 4936/2. és 4937/1. hrsz. alatt foglalt ingatlanokra 3680 kor. és az ugyanottani A. I. 1856/2. hrsz. ingatlanra 160 kor. becsárban ezenel elrendeltetik és annak *Madaras községhezánál leendő megtartására 1903. évi szeptember hó 2-ik napjának d. e. 10 óraja* kitűzték, mely alkalommal a jelzett ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldöttnek átadni.

A kir. járásbírósg mint tkvi hatóság.
Bács-Almás, 1903. évi május hó 12-én.

Futák,

kir. aljbíró.

7582. szám.
tkv. 1903.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az árverést *Hesser Gyula* bajai ügyvéd által képviselt *magyar királyi államkincstárnak, Matzon Bélane* szül. *Kerek Teréz* szegvárdi, *Kerek János* szegvárdi, *Kerek József* orsovai, *dr. Milassevics Sándor* szolnoki és *Szokolovics Györgyné* szül. *Milassevics Margit* bajai lakosok elleni végrehajtsi ügyében 1702 kor. 21 fillér tőke, ennek 1902. évi július hó 4-től járó 5%-os kamatai, 50 korona adó-behajtsi illeték, 32 kor. 85 fillér eddigi, 21 kor. 30 fillér ezuttali és a még felmerülendő költségeknek, nemkülönben a 2993. sz. betétben felvett ingatlanból *Kerek Teréz* és *Kerek János* illető jutalékra nézve csatlakozott *Fischer Lipót* bajai lakos 2000 korona, ugyanezen jöszágtestből *Szokolovics Györgyné* szül. *Milassevics Margit* illető jutalékra csatlakozott *Freund József* és társa öbessai czég 400 korona tőke és járulékal iránti követeléseik kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és következő §§-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbírósg területén lévő

1. a bajai 1266. számú betétben dr. *Milassevics Sándor*, *Szokolovics Györgyné* szül. *Milassevics Margit* nevén felvett 1. sorszámu 6677. hrszámu *Petői dűlői* 1302 négyzetölgyényi szántóra 41 korona,

2. a bajai 2143. számú betétben ugyanazok nevén felvett I. 1—3. sorszámu 6691/2/c/1., 6696/1. és 6696/3/a. hrszámu 3 hold 743 négyzetölgyényi *Petői dűlői* szántóból álló jöszágtestre 644 korona, végre

3. a bajai 2993. számú betétben felvett I. 1—9. sorszámu 5095/1., 5095/2., 5096/1., 5096/2., 5097., 5098., 5099., 5100., 5101. hrszámu 5 hold 1535 négyzetölgyényi *kenderesi dűlői* szántó, rét és szőlőből álló jöszágtestnek *Kerek Teréz*, *Kerek János*, dr. *Milassevics Sándor* és *Szokolovics Györgyné* szül. *Milassevics Margit* illető 5%-od részre 1320 korona 80 fillér kikiáltási árban ezenel elrendeli és annak *Baján*, a telekkönyvi árverési helyiségben leendő megtartására 1903. évi szeptember hó 11-ik napjának delután 3 óráját kitűzi, a midőn a fennebb körülírt ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes papirokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

A kir. telekkönyvi hatóság.
Baja, 1903. évi június hó 20-ik napján.

Romátka,

kir. aljbíró.

Okleveles tanítónő

órák adására

ajánlkozik. Képezdei növendékeket is előkészít.

— Czime a kiadóhivatalban. —

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a helyben, **Erzsébet királyné-utcza 375. sz. alatt lévő és 34 év óta fennálló**

férfi szabó-üzletet

Pintér Ferencz úrtól átvettem és azt saját nevem alatt tovább folytatom.

Raktáron tartom a legszebb mintázatu **bel- és külföldi szöveteket**. Minthogy tapasztalataimat úgy a fővárosban mint a külföldön sajtáltottam el, ennél fogva minden e szakmába vágó férfi ruhaneműt **a legujabb divat szerint**, mérték után gyorsan elkészíték.

Amidőn a n. é. közönség nagybecsű bizalmáért esedezem, kérem, hogy miként elődömet, úgy engem is b. pártfogásukba venni és megrendeléseikkel felkeresni kegyeskedjenek.

Kiváló tisztelettel

Dervaderits Illés,
férfi-szabó.

Le Griffon

valódi francia

szivarkapapír és hüvely.

Kapható minden jobb kereskedésben.

Egy jó házból való fiú
tanulóul

felvétetik.

Bővebbet: e lap kiadóhivatalában.

Grieder-selyem

kiváló ujdonságok Louisine chineé-ben, Rayé Peckin Louisine, Moires à jorr, gyönyörű szép foulards-ok 1 kor. 20 fillértől följebb, viteldij- és vánmentesen. Legolesőbb árak, fölülmúlhatatlan nagy választék

SELYEM-GRIEDERNÉL.

Zürich (Svájcz.)

Minták portómentesen.

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a Bácskában 600 korona, 700 korona, sőt 800 korona is katasztrális holdanként, a földek becsértéke és valóságos forgalmi ára arányában 10 évtől 50 évig terjedő törlesztésre, különösen előnyös feltételek mellett.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

SCHÄFFER VILMOS
bankigazgató

== SZEGEDEN. ==

Megbízható, szolid ügynökök alkalmaztatnak.

9095. szám.
tkv. 1903.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az árverést **Dr. Fischhof Zsigmond** bajai ügyvéd által képviselt **Patocskai Jánosné** szül. **Gáliz Erzsébet** tatabízi lakosnak, **Patocskai János** bikityi lakos elleni végrehajtási ügyében 40 korona tőke, 50 korona 30 fillér eddigi, 11 korona ezuttali és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cz. 144. és következő §§-ai alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbírószág területén levő, a bikityi 390. számú betétben I. 1., 2., 4., 5. sorszám alatt végrehajtást szenvedett nevén felvett 405., 406. hrsz. 418. sz ház és beltelek, egy a 4429/60/b. és 4429/84/a. hrsz. Mosztonga-dűlőben fekvő 448 illetve 291 négyyszögölnyi nádasokból álló jószágtestre 1219 korona kikiáltási árban ezennel elrendeli és annak Bikityi községhezánál leendő megtartására 1903. évi szeptember hó 1-ső napjának délelőtti 10 órájt kitézi, a midőn a fennebb körülírt ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezők a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes papirokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

A kir. járásbírószág mint tkvi hatóság.
Baján, 1903. évi július hó 22-én.

MAYER

kir. járásbíró.

REISZ ÉS PORJESZ

BÚTORGYÁRA BÉKÉSCSABA

Fiók-telepek: Nagyvárad

BAJA

Erzsébet királyné-utcza, volt Mészáros-féle ház.

Modern butor. Teljes lakásberendezések.

Legolesőbb gyári árak.

Mindenféle diszitő- és kárpitos munkák elvállaltatnak.

Egy jó házból való fiú kárpitos tanoncúl felvétetik.

A „BAJAI HIRLAP”
KIADÓHIVATALA.

KAZAL JÓZSEF
KÖNYVNYOMDÁJA BAJÁN, BÁRÓ EÖTVÖS JÓZSEF-UTCZA.

A „BAJAI HIRLAP”
KIADÓHIVATALA.

Mindennemű könyvnyomdai munkák a legszebb kivitelben elvállaltatnak u. m.:

könyvek, folyóiratok, ügyvédi- és kereskedelmi nyomtatványok.

NÉVJEGYEK.
ELJEGYZÉSI KARTYÁK.
SZÁMLÁK.

LAKODALMI MEGHIVÓK.
LEVÉLPAPIROK. FALRAGASZOK. LEVÉLBORITÉKOK.

KÖRLEVELEK.
GYÁSZJELENTÉSEK.
ÁRJEGYZÉKEK.

Báti meghívók a legizlésesebb kivitelben olcsó áron készítettnek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

A „BAJAI HIRLAP”
KIADÓHIVATALA.

Hirdetések olcsó áron felvétetnek.
Községi nyomtatványok raktáron tartatnak.

A „BAJAI HIRLAP”
KIADÓHIVATALA.